

Warszawa, dnia 14.09.2016

Szanowny Pan
Mariusz Haładyj
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju
w Warszawie

Szanowny Panie Ministrze,

Dziękujemy za zaproszenie naszego Stowarzyszenia Inicjatywa Firm Rodzinnych do zgłaszania problemów i postulatów dotyczących usprawnienia funkcjonowania przedsiębiorstw rodzinnych, a w szczególności w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw.

Po wewnętrznych konsultacjach skupiliśmy się na problemach ponadbranżowych.

1. Tworzenie dobrego prawa

Przedsiębiorcy powinni przede wszystkim skupiać się na prowadzeniu swoich firm, a nie ciągłym śledzeniu zmian przepisów prawa. Prawo powinno być stabilne, a konieczne zmiany przepisów powinny wynikać z przesłanek gospodarczych, a nie politycznych. Projektowane zmiany powinny być konfrontowane z rzeczywistością przez określoną linię orzecznictwa sądowego – to dawałoby gwarancję pełnej stabilności prawa. Dużym ułatwieniem dla przedsiębiorców byłoby również standardowe ogłaszanie aktów prawnych jako tekstów jednolitych.

2. Tworzenie dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Organy Państwa powinny patrzeć na przedsiębiorców jak na partnerów, którzy pracują również na rozwój gospodarczy kraju, a nie jak na przestępców. Liczymy na wprowadzenie w życie nowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, na wzór „Ustawy Wilczka” wraz z jej fundamentalnym zapisem, według którego podmioty gospodarcze mogły w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonywać czynności i działań, które nie są przez prawo zabronione. Warto podkreślić, że „Ustawa Wilczka” z 1988 r. spowodowała w ciągu kilku lat utworzenie 6 milionów miejsc pracy i wysoki wzrost gospodarczy, liczyła 5 stron i 25 art. gospodarczych! Dziś to marzenie każdego przedsiębiorcy.

3. Pomoc w neutralizowaniu zatorów płatniczych

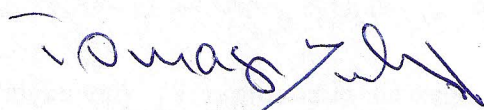
Polska zajmuje niechlubne pierwsze miejsce w UE w opóźnieniach płatniczych, nawet Grecja lepiej się od nas prezentuje pomimo wielkiego kryzysu. **W trybie pilnym przywrócić**

Szanowny Panie Ministrze,

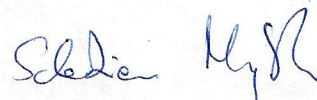
Mamy nadzieję, że uwagi nadesłane na Pana prośbę przyczynią się do poprawy klimatu dla przedsiębiorczości rodzinnej. Chętnie udzielimy dodatkowych informacji i wyjaśnień, a przede wszystkim podejmiemy dialog w poruszonych przez nas sprawach.

Z wyrazami szacunku

INICJATYWA FIRM RODZINNYCH
ul. Smolna 14 m. 7
00-375 Warszawa
NIP: 525 24 27 781, REGON: 141 402 775

Tomasz Budziak
wiceprezes stowarzyszenia
Inicjatywa Firm Rodzinnych

Sebastian Margalski
członek zarządu
dyrektor wykonawczy biura

Warszawa, dnia 14.09.2016

Szanowny Pan
Mariusz Haładyj
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju
w Warszawie

Dziękujemy za zaproszenie naszego Stowarzyszenia Inicjatywa Firm Rodzinnych do zgłaszania problemów i postulatów dotyczących usprawnienia funkcjonowania przedsiębiorstw rodzinnych, a w szczególności w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw.

Po wewnętrznych konsultacjach skupiliśmy się na problemach ponadbranżowych.

1. Tworzenie dobrego prawa

Przedsiębiorcy powinni przede wszystkim skupiać się na prowadzeniu swoich firm, a nie ciągłym śledzeniu zmian przepisów prawa. Prawo powinno być stabilne, a konieczne zmiany przepisów powinny wynikać z przesłanek gospodarczych, a nie politycznych. Projektowane zmiany powinny być konfrontowane z rzeczywistością przez określoną linię orzecznictwa sądowego – to dawałoby gwarancję pełnej stabilności prawa. Dużym ułatwieniem dla przedsiębiorców byłoby również standardowe ogłaszanie aktów prawnych jako tekstów jednolitych.

2. Tworzenie dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Organy Państwa powinny patrzeć na przedsiębiorców jak na partnerów, którzy pracują również na rozwój gospodarki kraju, a nie jak na przestępców. Liczymy na wprowadzenie w życie nowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, na wzór „Ustawy Wilczka” wraz z jej fundamentalnym zapisem, według którego podmioty gospodarcze mogły w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonywać czynności i działań, które nie są przez prawo zabronione. Warto podkreślić, że „Ustawa Wilczka” z 1988 r. spowodowała w ciągu kilku lat utworzenie 6 milionów miejsc pracy i wysoki wzrost gospodarczy, liczyła 5 stron i 25 art. gospodarczych! Dziś to marzenie każdego przedsiębiorcy.

3. Pomoc w neutralizowaniu zatorów płatniczych

Polska zajmuje niechlubne pierwsze miejsce w UE w opóźnieniach płatniczych, nawet Grecja lepiej się od nas prezentuje pomimo wielkiego kryzysu. **W trybie pilnym przywrócić**

należy obowiązek korygowania kosztów podatkowych w przypadku niedochowania terminu płatności zniesionego od 1 stycznia 2016 r. Przepis ten bardzo pomógł przywrócić płynność finansową MŚP regulujących swoje zobowiązania terminowo, bez wezwań, sądów i narażania się na utratę klienta. Problem natomiast miały te firmy, które nie regulowały zobowiązań nawet w wydłużonym ustawowo terminie płatności o 30 dni, korzystając z darmowego kredytu.

4. Równe traktowanie wszystkich podmiotów gospodarczych

Duże przedsiębiorstwa państwowe, które występują o umorzenie części zobowiązań podatkowych bądź rozłożenie ich na raty, otrzymują decyzję pozytywną, podczas gdy mali i średni przedsiębiorcy nie mogą liczyć na taką przychylność. Sektor państwowy generujący straty i często dotowany przez podatników nie powinien być dotowany przez innych przedsiębiorców.

W sytuacji znaczącego zminimalizowania problemu bezrobocia w wielu regionach, używanie przez Państwo argumentu o ochronie miejsc pracy jest nietrafne, bo gdyby MŚP dostały te same przywileje co firmy państwowe, to z pewnością ochroniłyby więcej i lepiej ekonomicznie uzasadnionych miejsc pracy.

5. Ustanowienie podatków bez potrzeby interpretacji

Wszystkie badania opinii firm rodzinnych wykazują, że największym utrudnieniem działalności jest wysoki stopień skomplikowania i niejasności, a nawet sprzeczności, przepisów podatkowych. Uproszczenie i ujednoznacznienie prawa podatkowego jest nie tylko w interesie przedsiębiorców, ale i Państwa. Skutkiem tych zmian będzie bowiem zwiększenie wpływów do budżetu i obniżenie kosztów zatrudnienia pracowników, co pozwoliłoby przedsiębiorcom więcej inwestować i bardziej się rozwijać, a to sprzyjałoby ogólnemu rozwojowi naszego kraju.

6. Prowadzenie kontroli bez narażania przedsiębiorców na utratę płynności finansowej

Kontrole dokonywane przez organy Państwa bardzo często narażają uczciwe przedsiębiorstwa na straty, w szczególności w przypadku zwrotu VAT. Kontrole te mogą być w zasadzie przedłużane bez końca, a co więcej – nawet ich zakończenie nie gwarantuje spokoju w firmie. Kontrola kończy się protokołem, a następnie, w terminie 6 miesięcy, organ podatkowy wszczyna dopiero postępowanie podatkowe, które trwa bardzo długo i też może być przedłużane. Zdarzają się sytuacje, że kontrole wraz postępowaniem podatkowym trwają nawet po 2 – 3 lata, zanim zostanie wydana decyzja w pierwszej instancji. Uwzględniając więc ewentualny czas postępowania odwoławczego oraz czas postępowania sądowo-administracyjnego, sprawa może łącznie trwać nawet 5 – 6 lat. Szczególnie ostro występuje ten problem w przypadku kontroli zwrotów podatku VAT. Wystarczy bowiem tylko

jakakolwiek wątpliwość organu podatkowego – nawet przysłowiowo „wysłana z palca” – aby takie postępowanie *de facto* wstrzymać do czasu wyjaśnienia wszelkich wątpliwości. Wstrzymanie postępowania nie jest ograniczone żadnym terminem i w zasadzie organ praktycznie może nawet nic nie robić i przez ten czas zwrot VAT nie następuje. Jest to bardzo poważny problem, ponieważ uderza w płynność finansową, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorców, i może doprowadzić do bankructwa firmy.

7. Dotrzymanie terminów zwrotu VAT

Przedsiębiorstwa rodzinne, aby się rozwijać i trwać przez pokolenia muszą inwestować i eksportować. Obie te aktywności wiążą się z uzasadnionym oczekiwaniem na zwrot VAT, który przy obecnej jednej z najwyższych stawek w Europie, ma zasadniczy wpływ na płynność finansową przedsiębiorstw. Ostatnio dochodzą sygnały o spowolnieniu zwrotów VAT. Walka z przestępczością nie powinna dotyczyć uczciwych przedsiębiorców. Obawiamy się, że uszczelnienie systemu podatkowego (pożądane!) oraz bilansowanie obietnic socjalnych mogą jako skutek uboczny doprowadzić do obniżenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Terminy zwrotu VAT muszą być bezwzględnie dotrzymane. Nie może być uzasadnieniem brak kompetencji lub zasobów aparatu skarbowego.

W sąsiedniej Ukrainie władze również próbują od lat takich mechanizmów chcąc ratować dramatycznie tonący budżet. Skutki gospodarcze takiej polityki są opłakane. Inwestorzy, którzy produkują na eksport wycofują się z rynku. Władza zwraca VAT w bezwartościowych obligacjach albo zachęca do korupcji (zapłać extra, to oddamy Ci Twoje pieniądze). Ten negatywny przykład wskazuje, że nie tędy droga.

Ponadto polscy podatnicy są zatroskani przyszłym PKB i obawiają się, że na skutek błędnych i niesprawiedliwych decyzji urzędników skarbowych w przyszłości powstanie gigantyczny deficyt budżetowy z tytułu zwrotu podatku VAT. Będzie on dodatkowo powiększony o straty w postaci odszkodowań i innych zobowiązań w związku wygranymi procesami sądowymi, jeśli nie w polskich sądach, to w ETS.

Polskim podatnikom zależy na tym, by nie ponosić skutków takich praktyk w postaci podwyższenia zobowiązań podatkowych na pokrycie tych strat. Postulujemy, żeby za udowodnione straty wyrządzone przedsiębiorcom ponieśli na zasadzie odpowiedzialności za czyny lub ich zaniechanie urzędnicy skarbowi mający wpływ na sposób przeprowadzania dochodzeń i wydane decyzje.

8. Większe wspieranie przez Państwo wierzycieli niż dłużników

Rozwiązania prawne sprzyjają nieuczciwym dłużnikom, nie chronią zaś dostatecznie interesów wierzycieli. Przykładowo, podatki można płacić do Urzędów Skarbowych nie tylko z numeru rachunku bankowego, który jest wskazywany przez Przedsiębiorców w CEIDG. To prowadzi do patologii, ponieważ dłużnik nie płaci swoich zobowiązań z zajętego rachunku, egzekucja jest bezskuteczna, ale dłużnicy Skarbu Państwa podatki mogą zapłacić np.

przekazem. To dobitnie pokazuje, iż Państwo nie jest zainteresowane pomocą przedsiębiorcom, a dba jedynie o swój interes i stosuje podwójne standardy.

9. Obniżenie kosztów pracy i skorelowanie ich z dochodem

Obniżenie kosztów pracy pozwoliłoby wyeliminować zjawisko tak zwanej „pracy na czarno”, a także ograniczyć wyjazdy młodych ludzi za granicę. Wysokie stałe koszty pracy mocno ograniczają możliwości inwestycyjne, szczególnie w sektorze MSP, gdzie wysokie obciążenia nie pozwalają na wypracowanie nadwyżki na cele inwestycyjne.

10. Odbudowanie w trybie pilnym szkolnictwa zawodowego

Jedną z wielu bolączek przedsiębiorców jest stale powiększający się brak fachowców w takich zawodach, jak ślusarz, tokarz czy stolarz. Pilnym zadaniem jest rozwój szkolnictwa zawodowego, w porozumieniu z przedsiębiorcami uczniowie winni odbywać praktyki zawodowe. do pracy.

11. Przywrócenie Polakom możliwości sprzedaży i zakupu gruntów rolnych

Grunty rolne to często kapitał zakładowy start-up'ów w obszarach wiejskich. Nałożone ograniczenia zmniejszają możliwość restrukturyzacji obszarów wiejskich, utrwalają niezdrową strukturę rolną. Uniemożliwiają też tworzenie gospodarstw zawansowanych technologicznie i kapitałowo, które są w istocie firmami agro-spożywczymi. W konsekwencji utrudniają konkurencyjność polskiego sektora produkcji rolnej w konfrontacji z zagraniczną konkurencją.

System zezwoleń na obrót ziemią rodzi ryzyko albo korupcji urzędników wydających pozwolenia, albo braku ich decyzyjności z obawy przed posądzeniem o korupcję.

12. Zatrudnianie cudzoziemców

Coraz częściej występują niedobory na rynku pracy. Są one spowodowane problemami demograficznymi oraz emigracją Polaków do innych krajów, jak również coraz wyższymi aspiracjami tych, którzy decydują się na pozostanie w kraju. Niedobory te, szczególnie na stanowiskach niżej płatnych (np. budownictwo, gastronomia, opieka nad osobami niesamodzielnymi) lub sezonowych (rolnictwo, częściowo budownictwo) kompensowana jest w coraz większym stopniu przez imigrację. Polska nie wypracowuje żadnej jasnej polityki w zakresie zatrudniania cudzoziemców. Próby legalizacji ich zatrudnienia traktowane są przez urzędy do spraw cudzoziemców podejrzliwie, a przedsiębiorcom nie komunikuje się w jasny sposób, jakie są cele Państwa.

Trudności formalne przy zatrudnieniu cudzoziemców nie zachęcają do wychodzenia z szarej strefy. Przynosi to wymierne straty dla Państwa oraz stwarza nieuczciwą konkurencję przedsiębiorcom zatrudniającym legalnie swoich pracowników.

Postulujemy wdrożenie programu łączącego potrzeby rozwoju polskiej gospodarki z systemem zachęt (a nie barier) w legalnym zatrudnianiu obcokrajowców. W tym przede wszystkim z krajów sąsiednich, lecz spoza Unii Europejskiej – Białorusi, Ukrainy, Mołdowy.

13. Podwyższenie progu obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych

W październiku 2015 r. uchwalono nowelizację ustaw o podatkach dochodowych (PIT i CIT), wprowadzającą m.in. rozszerzony obowiązek dokumentacyjny dla transakcji realizowanych przez podmioty powiązane. W głównej mierze za podmioty powiązane kapitałowo będą uważane tylko te, w których udział w kapitale innego podmiotu nie będzie mniejszy niż 25%. Ich zakres zgodnie z nowymi wymogami będzie uzależniony od wielkości podmiotu, który dokonuje transakcji z podmiotami powiązanymi i rozszerza się on wraz ze wzrostem wielkości obrotów podatnika.

Ustawa nie zmienia jednak sytuacji podmiotów krajowych o powiązaniach osobowych, rodzinnych itp., **które mogą nie mieć powiązań kapitałowych ale rodzinne** i tworzą np. grupę przedsiębiorstw krewnych lub powinowatych. Jest to pewnego rodzaju dyskryminacja tych mikro i małych firm rodzinnych, które dokonują transakcji na rynku krajowym. Ustawa utrudnia powstawanie grup przedsiębiorstw wspierających się wzajemnie, opartych o więzi osobiste. Nie zawsze więzi personalne są czymś negatywnym – w przypadku biznesu rodzinnego jest odwrotnie!

Zgodnie z Ustawą krajowe podmioty powiązane mają obowiązek dokumentacyjny, jeśli łączna kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość:

- 1) 30.000 euro - w przypadku świadczenia usług, sprzedaży lub udostępnienia wartości niematerialnych i prawnych, albo
- 2) 50.000 euro - w pozostałych przypadkach.

Zauważyć, należy że limity w poszczególnych punktach są traktowane sumarycznie dla wszystkich transakcji.

W stosunku do limitów stosowanych u pozostałych podatników, gdzie obowiązki są zależne od wielkości podatnika i zaczynają się od poziomu przychodu/kosztu w poprzedzającym roku obrotowym 2 mln euro, **to należy uznać, że krajowe mikro i małe firmy rodzinne, które dokonują transakcji na rynku krajowym, są dyskryminowane.**

Ponieważ ciężar ustalenia rynkowości transakcji przerzucony został z organów podatkowych na podatnika, trudno będzie tym podmiotom go udźwignąć. Koszty sporządzania dokumentacji są znaczące. **Wnosimy o zwiększenie limitów także w odniesieniu do powiązań osobowych.**

14. Zmiana podejścia w relacjach podatnik-urząd.

Ostatnio polscy podatnicy ze strony urzędników skarbowych odbierają coraz liczniejsze sygnały, że są postrzegani jako „przestępcy skarbowi”, których jeszcze nie złapano, ale przyjdzie na nich pora. Taka narracja nasiliła się, w pismach stosowanych do podatników i w kontaktach osobistych podczas kontroli sprawdzających.

Jako przedsiębiorcy i podatnicy nie zgadzamy się z takim traktowaniem. Jesteśmy ważnym elementem gospodarki i mamy znaczny udział we wpływach do budżetu krajowego. Podatnikom szczególnie mikro i małym trudno jest bezbłędnie wykonywać wszystkie obowiązki podatkowe z powodu bardzo skomplikowanego w Polsce prawa podatkowego. Nie powinni oni ponosić jako jedyni odpowiedzialności za ten stan.

Stąd wnosimy, by przy wyjaśnianiu nieścisłości traktować podatnika z domniemaniem niewinności, traktując ewentualne różnice jako błędy wymagające wyjaśnienia i korekty. Wnosimy, by słowo „przestępca podatkowy” było używane dopiero w momencie udowodnienia tego w procesie karno- skarbowym.

Jednocześnie wnosimy o uproszczenie przepisów podatkowych i jasne precyzowanie, tak by podatnicy nie mieli problemów z ich stosowaniem. W obecnym stanie prawnym przepisów podatkowych podatnicy powinni otrzymać wsparcie i okazywanie wyrozumiałości przez urzędników skarbowych. To powinni być cisi i życzliwi współnicy mniejszościowi z prawem do 19% (od przyszłego roku 15%) dochodu, a nie wrogowie.

Są liczne dowody na to, że podatnik z góry traktowany jako „przestępca” skupia się na budowaniu mechanizmów obronnych „jak nie dać się złapać”. Odwrotny skutek przyniosłoby założenie traktowania podatnika jako „uczciwego”, tylko czasem mylącego się. Podatnik doceniony poczuje się ważny i będzie współdziałał w budowaniu dobrobytu i wartości kraju. Pomogłaby tu na pewno transparentność, pełna i czytelna komunikacja Urząd – Podatnik.

15. Odbudowanie roli rynku kapitałowego jako miejsca gromadzenia kapitału

Polski rynek kapitałowy powinien być alternatywnym wobec banków (obecnie w większości zagranicznych) źródłem finansowania rozwoju polskiego biznesu. Obecna kondycja Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie budzi niepokój. Grozi demontaż ważnej instytucji pozwalającej na finansowanie rozwoju. Oczywiście nie była to całkiem zdrowa sytuacja, kiedy GPW była animowana przez prywatyzacje oraz OFE – oba czynniki zależne od Państwa. Jednak Rząd powinien bardzo poważnie i KONSEKWENTNIE zabrać się za odbudowę Giełdy jako istotnego czynnika budującego inwestycje i oszczędności.

Firmy rodzinne stanowią obecnie ok. połowy spółek notowanych na Giełdzie. Jednak widać stopniowy proces wycofywania się z obrotu publicznego. Jest to związane nie tylko z niskimi obrotami i wycenami, które przekładają się na słabe możliwości gromadzenia kapitału

na dalszy rozwój, ale również z obawami, że plany Rządu zmierzające do przejęcia kontroli nad akcjami, które są obecnie w posiadaniu OFE, mogą zwiększyć wpływ Rządu na firmy giełdowe. Obecnie, nawet jeśli OFE posiadają znaczne pakiety akcji, to jednak zwykle są one podzielone między kilka OFE, które muszą godzić swoje interesy z interesami innych akcjonariuszy. Inaczej będzie wyglądać sytuacja, jeśli Rząd skumuluje pakiety należące dziś do OFE. Praktyka zarządzania spółkami Skarbu Państwa nie napawa optymizmem. Przykładów nieliczenia się przez Skarb Państwa z interesem pozostałych akcjonariuszy oraz ewidentnych nadużyć personalnych nie brakuje. Brak refleksji Rządu nad tym problemem źle wróży przyszłości polskiego rynku kapitałowego i ambitnym planom odpowiedzialnego rozwoju.

Rynek kapitałowy to nie tylko akcje, ale również rynek długu. Opisane powyżej obawy przedsiębiorców rodzinnych związane z rynkiem akcji mogą być zrównoważone przez pobudzenie przez agendy rządowe rynku obligacji notowanych. Szczególnie może to być istotne dla średnich przedsiębiorstw, które po ustabilizowaniu chcą przejść do kolejnego etapu rozwoju a nie chcą wpuścić „obcych” do zarządzania. Rozproszenie dłużników sprzyja komfortowi zarządzania, ale jest równoważone poprzez stałą ocenę komunikowaną przez kurs zadłużenia. To porządkuje działalność firmy i daje wyraźne wskazówki z rynku, a w razie pomyślnego rozwoju pozwala na szybkie i tanie pozyskiwanie kolejnych transz kapitału. Sugerujemy rozważenie zaangażowania agend rządowych (np. Bank Gospodarstwa Krajowego) do wspierania/gwarantowania takich emisji obligacji.

16. Wprowadzenie ustawy o fundacji rodzinnej

Projekt inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie przesłaliśmy Ministerstwu Rozwoju 24 sierpnia 2016 r. Fundacja rodzinna jest istotnym rozwiązaniem wpływającym na trwałość przedsiębiorstw rodzinnych, funkcjonującym z sukcesem od wielu lat w zaawansowanych gospodarkach. Chodzi o udostępnienie również średnim przedsiębiorcom instrumentów, które umożliwiałyby zachęcenie rodziny przedsiębiorców do inwestowania w ich firmę, a nie w konsumpcję. Chodzi też o redukcję różnych rodzajów ryzyka związanych z wpływem ewentualnych konfliktów rodzinnych na firmę.

Liczymy na podjęcie dyskusji z naszym Stowarzyszeniem w celu uzgodnienia procedowania inicjatywy ustawodawczej w zakresie rozszerzenia możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w formie fundacji rodzinnej.

17. Ustanowienie kosztu zatrudnienia małżonków jako kosztu uzyskania przychodów

Sprawa braku możliwości zaliczenia kosztów wynagrodzenia małżonków bulwersuje przedsiębiorców prowadzących działalność bez powoływania osoby prawnej. Sprawa ma wymiar nie tylko podatkowy ale i etyczny bądź wręcz psychologiczny. Małżonek pracujący bez wynagrodzenia może mieć poczucie niższości. Poza tym ogranicza to jego pozycję na

rynku pracy, ponieważ w razie próby podjęcia pracy poza przedsiębiorstwem nie ma żadnych świadectw pracy w standardzie obecnym na rynku.

Rozumiejąc obawy fiskusa przed nadużyciami, należy wszechstronnie i poważnie przedyskutować ten temat. Także aby rozwiązać pewne mity i uproszczenia, które krążą wśród przedsiębiorców. Być może konieczna jest wspólna kampania społeczna na ten temat.

18. Zweryfikowanie zapowiedzi obligatoryjnych organizacji przedsiębiorców.

Różnorodność jest bogactwem, trzeba jednak umieć z niego korzystać. Dotyczy to wszystkich uczestników debaty społecznej. Dlatego z niepokojem odbieramy sygnały o tworzeniu obligatoryjnego samorządu gospodarczego (np. wypowiedzi Pani Minister Jadwigi Emilewicz). Obawiamy się, że będzie to tworzenie w oparciu o parapodatek (obligatoryjna składka każdego przedsiębiorcy) kolejnej struktury administracyjnej. Dlaczego zatem nie ma planów powołania jednego związku zawodowego dla pracowników?

Uważamy, że to nie Rząd, a przedsiębiorcy i ich organizacje powinny wypracować metody i formuły współpracy oraz wypracowywania wspólnej opinii. Ułatwienia proceduralne w postaci obligatoryjnej organizacji nie powinny przeważać nad możliwością artykułowania różnych głosów i różnych interesów w ramach publicznej i demokratycznej debaty opartej na dobrowolności organizacyjnej.

19. Adaptacja do obecnych warunków pojęcia kupca (przedsiębiorcy) z dawnego Kodeksu Handlowego z 1934 r.

Postulujemy wprowadzenie pojęcia „przedsiębiorcy rejestrowego” do Kodeksu Spółek Handlowych (może trzeba by zmienić nazwę KSH) będącego uwspółcześnioną adaptacją rozwiązań z Kodeksu Handlowego z 1934. Chodzi o to, aby zastosować w praktyce rozwiązania spółki jawnej do działalności prowadzonej przez jedną osobę. Być może należy wprowadzić pojęcie jednoosobowej spółki jawnej z podobnym skutkiem. Celem jest uzyskanie separacji majątku i interesów prowadzonych przez przedsiębiorcę w ramach działalności gospodarczej od spraw osobistych jego i jego rodziny. Rozwiązanie takie skutkuje stabilizacją i przejrzystością na gruncie prawa podatkowego i w relacjach biznesowych.

20. Wspieranie wiedzy o procesach zmiany pokoleniowej w firmach rodzinnych.

Widzimy potrzebę wsparcia firm rodzinnych w poszerzaniu i pogłębianiu wiedzy na temat sukcesji. W przeszłości były już organizowane różnego rodzaju projekty szkoleniowe dla firm rodzinnych, jednakże za względu na ograniczoną liczbę miejsc, skorzystała z nich mała część firm rodzinnych. Potrzeby firm rodzinnych w zakresie warsztatów i szkoleń związanych z

rozwojem przedsiębiorstw, szkoleniem kadr menadżerskich i pracowników, innowacyjnością oraz wdrażaniem takich projektów są znacznie większe.

Z naszych rozmów i informacji od przedsiębiorców rodzinnych (szczególnie mikro i małych) wynika, że potrzebują oni również wsparcia w zakresie wdrażania poszczególnych procesów w swoich firmach. Takimi aspektami w praktyce zajmują się doradcy biznesowi lub coach'owie. Koszt takich usług jest jednak na tyle wysoki, że często stanowi dla wielu małych firm barierę nie do pokonania. Tym bardziej, że procesów niezbędnych do wprowadzenia jest kilka lub kilkanaście.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że świadomość przedsiębiorców, co do procesu sukcesji i ich wiedza w tym zakresie, korespondują z projektowanymi zmianami ustawowymi w zakresie sukcesji jednoosobowej działalności gospodarczej. Może zatem dobrym rozwiązaniem byłoby wplecenie w cykl szkoleń zajęć, związanych właśnie z sukcesją jednoosobowej działalności gospodarczej? Miałyby to charakter edukacyjno-informacyjny.

21. Monitorowanie stanu sektora MŚP

Warte rozważenia byłaby kontynuacja sporządzania, np. przez PARP, raportów o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce oraz bliźniaczego raportu odnośnie do dużych przedsiębiorstw. Takie raporty unaocznilyby, jak wygląda sytuacja polskich firm w chwili obecnej oraz czy zmieniły się ich oczekiwania i potrzeby?

22. Przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom globalnych traktatów na polski sektor MŚP

Przedmiotem zainteresowania Rządu powinna być planowana liberalizacja handlu usługami w aspekcie zbadania w Polsce skutków porozumienia w sprawie handlu usługami (TiSA) oraz komunikowana wniosków i rekomendacji polskim przedsiębiorcom, a w uzasadnionych przypadkach przeciwdziałanie ewentualnym niekorzystnym konsekwencjom globalnych traktatów dla polskich firm. Należy też obiektywnie przedstawiać potencjalne korzyści z takich umów, aby przeciwdziałać powstawaniu nieuzasadnionych obaw i uprzedzeń, a umożliwić przedsiębiorcom przeorientowanie swoich firm do nowych warunków. Podobny wniosek kierujemy w stosunku do dwóch innych umów – TTIP oraz CETA.

Szanowny Panie Ministrze,

Mamy nadzieję, że uwagi nadesłane na Pana prośbę przyczynią się do poprawy klimatu dla przedsiębiorczości rodzinnej. Chętnie udzielimy dodatkowych informacji i wyjaśnień, a przede wszystkim podejmiemy dialog w poruszonych przez nas sprawach.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Budziak
wiceprezes stowarzyszenia
Inicjatywa Firm Rodzinnych

Sebastian Margalski
członek zarządu
dyrektor wykonawczy biura